

Segon Fòrum de Periodistes de la Mediterrània (Gandia, desembre de 2008)

La informació, entre el discurs violent i el discurs pacificador

El primer Fòrum de Periodistes de la Mediterrània, celebrat a Gandia en febrer de 2007, va reflexionar sobre el paper dels mitjans de comunicació en la configuració de la imatge que els països mediterranis tenen sobre la situació a l'Orient Mitjà. L'alt nivell dels participants i la qualitat de les seues intervencions, la repercussió de l'esdeveniment en els mitjans i la nombrosa inscripció d'estudiants en les sessions anima a intentar la continuació de la iniciativa. El segon Fòrum, per als dies 11 i 12 de desembre de 2008, centrarà l'atenció en un altre espai mediterrani de gran impacte mediàtic i social: els Balcans.

El Fòrum és una iniciativa conjunta del Centre Internacional de Gandia i l'Ajuntament de Gandia, i compta amb un crèdit de lliure opció per als estudiants matriculats, segons ha aprovat la Universitat de València. Les sessions tindran per escenari el Palau Ducal de Gandia.

El Fòrum de desembre tindrà la mateixa estructura que el primer: una conferència inaugural en la vesprada de dijous 11 de desembre (oberta a tot el públic interessat), i dues sessions acadèmiques (accessibles mitjançant inscripció) el matí i la vesprada de divendres dia 12.

La primera sessió, dijous dia 11, estarà dedicada a la presentació del Segon Fòrum. L'acte s'iniciarà a les 19:30 hores, i conclourà a les 21:30. El director del Centre Internacional de Gandia, Joan del Alcàzar, donarà la benvinguda, i el catedràtic de Periodisme de la Universitat de València, Josep Lluís Gómez Mompert, resumirà els objectius de la iniciativa. Després hi haurà una conferència a càrrec Tamara Kaliterna, portaveu de Dones de Negre de Belgrad. Es tracta d'una activitat oberta al públic general, on també hi estaran presents els inscrits en la jornada de divendres.

El segon dia hi haurà dues activitats, en sessions de matí i vesprada. Els destinataris seran els inscrits prèviament en el Fòrum. Es tracta de dues sessions amb intervencions i debat.

En la sessió del matí hi intervindran:

9:30-10:30.- Tamara Kaliterna, Dones de Negre de Belgrad

10:30-11:30.- Karlo Budor, catedràtic de Llengua Espanyola a Zagreb.

11:30-12:30: Plàcid García Planas, cap d'Internacional de La Vanguardia

12:30-13:30: Debat

Moderador: Francesc Bayarri

En la sessió de la vesprada hi intervindran:

16-17.- Carlos Flores, professor de la Universitat de València especialista en Europa de l'Est.

17-18.-Miguel Ángel Villena, periodista d'El País, autor del llibre 'Espanoles en los Balcanes'.

18-19.-Josep López, periodista de Canal 9 que va cobrir les guerres de l'exIugoslàvia.

19-20.- Debat. Conclusions.

Moderador: Josep Lluís Gómez Mompert.

En els últims temps s'ha convertit en un tòpic afirmar que els mitjans de comunicació van jugar un paper decisiu en les guerres dels Balcans en els anys

noranta. S'ha arribat a encunyar una expressió per a denominar aquest fenomen: hate speech (discurs de l'odi). A pesar de la novetat que alguns atribueixen a aquest fenomen, la veritat és que acompanya al periodisme des dels seus orígens. Per exemple, s'ha convertit en un clàssic la llegendària frase atribuïda a William Randolph Hearst, editor del New York Journal, i destinada a un col·laborador del periòdic a L'Havana: "Tu posa les il·lustracions, que jo posaré la guerra", amb referència al conflicte entre Estats Units i Espanya a la fi del segle XIX pel control de l'illa de Cuba.

Per descomptat, la responsabilitat d'exaltar les masses i preparar-les per a protegir una acció bèl·lica no es pot atribuir en exclusiva als mitjans de comunicació. La classe política, amb els seus discursos encesos, no va contribuir a la pau durant les crisis exiugoslaves dels anys noranta, o en molts altres escenaris.

Tampoc la literatura (com explica per exemple el dramaturg bosnià Dzevad Karahasan) està fora de sospita. No obstant això, també la informació, i la literatura, poden jugar el paper contrari: el d'abatre fronteres i fomentar els llaços entre els pobles.